

Respons

Etiopia: EPRP – Ethiopian People’s Revolutionary Party

- EPRP: Organisasjonsstatus og politisk aktivitet
- Blir EPRP-medlemmer utsatt for overgrep fra myndighetene i Etiopia?

Bakgrunn

Ethiopian People’s Revolutionary Party (EPRP)¹ ble etablert i 1972 under navnet Ethiopian People’s Liberation Organisation (Gilkes 2005, s. 432). Partiet oppfattes som det første moderne partiet i Etiopia, og var påvirket av marxistisk-leninistisk og maoistisk ideologi (politisk aktivist 1 og 2, samtaler i Etiopia september 2013; EPRP u.å.). I dag betegner EPRP seg som et sosialdemokratisk parti (politisk aktivist 1, samtale i Etiopia september 2013).

Etter militærkuppet mot Haile Selassies i 1974, erklærte EPRP motstand mot Derg², dvs. den militære juntaen som overtok makten i Etiopia. I 1976 innledet EPRP et væpnet opprør i landet. Derg-regimet svarte med en voldelig politisk kampanje kalt Rød Terror. EPRP-medlemmer ble ofre for Derg-regimets terror fra 1977 til 1979. Flere tusen opposisjonelle ble arrestert, torturert og drept. EPRP ble som følge av kampanjen nærmest utryddet fra etiopiske byer (Gilkes 2005, s. 432).

I motsetning til flere andre motstandsbevegelser i Etiopia, mobiliserte EPRP ikke på etnisk grunnlag. EPRP var åpent for alle etniske grupper, og oppfattet diskusjonen om etnisitet som et politisk maktmiddel og en demokratisk begrensning (politisk aktivist 1, samtale i Etiopia september 2013). Ifølge en kilde (politisk aktivist 2) som Landinfo snakket med i Etiopia i september 2013, skulle partiets politikk skape demokrati, rettferdighet og like rettigheter for alle. EPRP rekrutterte i utgangspunktet medlemmer blant den urbane middelklassen og studenter (Pausewang, Tronvoll & Aalen 2002).

Ved slutten av 1970-tallet hadde EPRP og Tigray People’s Liberation Front (TPLF) felles interesse av å bekjempe Derg-regimet. Av ideologiske og strategiske grunner ble det

¹ *Yethiopia Hizbawi Abyotawi Party* på amharisk.

² Derg (amharisk for komité) er betegnelsen på en gruppe lavere rangerte politi- og militæroffiserer, som i juni 1974 utfordret keisermakten i Etiopia, og som i september 1974 tvang keiseren til å gå av.

imidlertid ikke inngått et samarbeid. EPRP ble drevet ut av TPLF-kontrollerte områder i det nordlige Etiopia etter harde kamper på slutten av 1970-tallet (Markakis 1987, s. 256). Partiet opprettholdt en mindre gruppe motstandsfolk i Gojjam i Beleyafjellene fram til 1991 (Etiopia-ekspert 1, samtale mars 2011).

Som følge av partiets militære og politiske opposisjonsvirksomhet, forble EPRP-medlemmer en utsatt gruppe også etter TPLFs maktovertakelse i Etiopia i 1991. EPRP var med på å etablere koalisjonen United Ethiopian Democratic Force (UEDF) i forkant av parlamentsvalget i 2005, men stilte selv ikke til valg. Partiet deltok heller ikke ved valget i 2010.³

Organisasjonsstatus og politisk aktivitet

Ved partikongressen i oktober 2007 ble EPRP splittet i to grupper – EPRP-Democratic og EPRP. EPRP-Democratic har i dag formodentlig minimal støtte. Majoriteten av etiopierne som støttet EPRP-Democratic i 2007, som ble ledet av Ato Yosef Mersha, har trolig senere gått inn i EPRDF, eller er i dag politisk passive (etiopisk leder og Oromo, samtale i Etiopia september 2013).

Det gjenværende EPRP,⁴ som av enkelte kalles det reaksjonære EPRP (Kifle 2007a)⁵ eller det revolusjonære EPRP (politisk aktivist 1 og 2, samtaler i Etiopia september 2013), blir i dag kun omtalt som EPRP. Ato Eyasu Alemayehu, som ledet EPRP etter splittelsen (Kifle 2007b), er en av partiets ledere. EPRP har i dag et kollektivt lederskap – både i Etiopia og i diasporaen (politisk aktivist 1 og 2, samtaler i Etiopia september 2013). Trolig er flertallet av EPRPs ledere i diasporaen (etiopisk leder og oromo, samtale i Etiopia september 2013).

Årsakene til at partiet ble splittet var ulike syn på interne forhold, relasjoner til andre partier og bruk av militærmakt som strategi for politisk endring i Etiopia (etiopia ekspert, samtale januar 2008; politisk aktivist 1 og 2, samtaler i Etiopia september 2013). Det skal også ha vært betydelig uenighet om relasjonen til CUD⁶ (Kifle 2007b).

Bruk av militære midler har vært del av EPRP sin strategi siden 1972. Partiet trakk imidlertid tilbake trusselen om bruk av militærmakt i forbindelse med grensekrigen mellom Etiopia og Eritrea i 1998. Først etter valget i 2005, hvor en rekke opposisjonsledere ble fengslet i stort omfang, besluttet den politiske ledelsen i EPRP igjen å åpne for militære virkemidler (EPRPs ledelse, samtale mars 2011). Denne strategien ligger fast (politisk aktivist 1 og 2, samtaler i Etiopia september 2013).

I 2011 sa ledelsen i partiet at det var lite organisert militær opplæring i regi av EPRP i Etiopia. Ledelsen understreket i samtale med Landinfo i mars 2011 at partiet har skjult aktivitet i flere byer i Etiopia, men ville ikke beskrive nærmere hvilken type aktivitet, hvor omfattende den var eller hvor stor organisasjonen var i landet. I samtale med en politisk aktivist (politisk aktivist 1, samtale i Etiopia september 2013) ble det sagt at det forekommer

---

³ UEDF gikk i 2008, inn i Medrek (Ethiopian Democratic Unity Front), som var en koalisjon av fire partier.

⁴ I det følgende er det kun denne delen av EPRP som vil bli omtalt.

⁵ Elias Kifle er sjefsredaktør for den Washington D.C.-baserte Ethiopian Review, som ble etablert 1991.

⁶ CUD, også kalt Kinijit, bestod av fire partier som vant 171 seter i nasjonalforsamlingen i 2005.

militær opplæring i all hemmelighet i Etiopia i dag, og at partiet er delt inn i hemmelige celler på lik linje med Ginbot 7.⁷

I desember 2010 spredte EPRP i Etiopia klistremerker med EPRP-logo og delte ut løpesedler i Addis Abeba. I en erklæring av 16. mars 2011 fra partiets kontor i Washington (EPRP, e-post mars 2011), informerte partiet om spredning av gule klistremerker også i byene Dejen, Dessie og Debre Sina. I tillegg ble gule klistremerker og løpesedler hengt opp og distribuert i byene Bahir Dar og Weldiya.

En sentral opposisjonspolitiker Landinfo møtte i mars 2011, hadde registrert en økning i omfanget av EPRP-klistremerker de siste månedene, men var ellers uvitende om EPRP-aktivitet. En vestlig diplomatisk kilde (e-post, mars 2011) hadde ikke notert seg noen distribusjon av EPRP-løpesedler i Addis Abeba i denne perioden. Det hadde heller ikke deres kontakter i universitetsmiljøet, hvor løpesedler og lignende politisk aktivitet har vært utbredt tidligere.

Ifølge en politisk aktivist i Etiopia, skjer dagens utdeling av pamfletter, brosjyrer og avisen Democratcia, som EPRP tidvis produserer, som regel når det er «hot issues» på agendaen.⁸ Utdelingen skjer tidlig på dagen, og sent på kvelden. Det sies også at denne type materiell legges inn i bøker på universiteter, og under klær i butikker (politisk aktivist 1 og 2, samtaler i Etiopia september 2013).

Fra slutten av 1970-tallet og fram til i dag har EPRP operert som et undergrunnsparti. Partiet beskrives som meget marginalt eller som en lite relevant opposisjon i diplomatiske kretser (diplomatisk kilde 1 og 2, samtaler i Etiopia september 2013).

Etter Landinfos vurdering er det få tegn til partipolitisk EPRP-aktivitet i Etiopia i dag. Det betyr ikke at det ikke kan være undergrunnsvirksomhet som pågår i det skjulte. Det er trolig mange etiopiere som tidligere har vært aktive for EPRP, eller som har en ideologisk interesse i partiet, som i dag uttrykker dette engasjementet gjennom andre kanaler; gjennom avisartikler, diskusjoner, arbeid i medier og i offentlig forvaltning (politisk aktivist 1, samtale i Etiopia september 2013).

Reaksjoner mot EPRP-medlemmer

Landinfo har undersøkt en rekke åpne kilder for informasjon om overgrep mot personer med EPRP-tilknytning i Etiopia. Verken U.S. Department of State (2010; 2013), International Crisis Group (2013), Human Rights Watch (2010; 2013) eller Amnesty International (2013) har i sine rapporter meldt om fengslinger eller alvorlige overgrep mot personer tilknyttet EPRP. Det er kun rapportert om ett slikt tilfelle de siste årene fra den nasjonale menneskerettighetsorganisasjonen Ethiopian Human Rights Council (EHRCO 2008): i 2007 ble en etiopier bosatt i Addis Abeba overvåket og fratatt muligheten for stipend grunnet tidligere aktivitet for EPRP. Vedkommende hadde ifølge EHRCO forlatt partipolitikken etter at han ble fengslet for EPRP-aktivitet tidlig på 1990-tallet.

---

⁷ Ginbot 7 er et politisk parti stiftet i 2008. Partiet arbeider for regimeendring, også ved bruk av militære virkemidler.

⁸ Den politiske aktivisten definerte ikke nærmere hva som lå i «hot issues».

EPRPs ledelse bekreftet i samtale med Landinfo (mars 2011) at ingen EPRP-medlemmer har blitt fengslet i kraft av å være medlemmer i Etiopia siden 2005. Det betyr ikke at EPRP-medlemmer og støttespillere ikke kan være arrestert og fengslet, men de er altså ikke arrestert på grunn av sin tilknytning til partiet (politisk aktivist 1, samtale i Etiopia september 2013). EPRP-medlemmer som er aktive for partiet i eksil vil derimot, ifølge ledelsen (samtale i Oslo mars 2011), være utsatt for arrestasjoner ved retur til Etiopia, uavhengig av om aktiviteten for partiet startet i eksil eller ikke.

Ifølge troverdige politiske aktivister i Etiopia, vil det imidlertid være forbundet med stor fare å stå fram som medlem eller støttespiller av den delen av EPRP som er villig til å bruke militære midler for å skape politisk endring i landet. Det vil si at en kan bli arrestert, fengslet og torturert, og eventuelt bare forsvinne (politisk aktivist 1 og 2, samtaler i Etiopia september 2013). Dette understøttes av to andre kilder som Landinfo snakket med i Etiopia i 2013: et revolusjonært EPRP som er villig til å bruke militære midler for å skape politisk endring i Etiopia, vil aldri bli tillatt. De vil havne i samme kategori som OLF, ONLF og Ginbot 7 (etiopisk leder og oromo og diplomatisk kilde 2, samtaler i Etiopia september 2013).

Også familie eller støttespillere av EPRP-medlemmer som oppholder seg i diasporaen, kan være i fare. De kan bli overvåket, fratatt eiendom eller miste jobben, noe som etter det opplyste skal ha skjedd en rekke ganger (politisk aktivist 1 og 2, samtaler i Etiopia september 2013).

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om. Landinfos responser og temanotater er basert på opplysninger fra både åpne og anonyme kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder.

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater. Responser er utarbeidet innenfor korte frister og inneholder gjerne lite bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- Amnesty International (2013). *Ethiopia. Human Rights in Federal Democratic Republic of Ethiopia*. London: Amnesty International. Tilgjengelig fra <http://www.amnesty.org/en/region/ethiopia> [lastet ned 1. oktober 2013]
- EHRCO, dvs. Ethiopian Human Rights Council (2008, januar). *The Human Rights Situation in Ethiopia. 29th Regular Report*. Addis Abeba: EHRCO. Tilgjengelig fra <http://www.ehrco.org/images/pdf/reg29eng.pdf> [lastet ned 30. mars 2011]
Artikkelen er ikke lenger tilgjengelig på internett
- EPRP, dvs. Ethiopian People's Revolutionary Party (u.å.). *Overview Of The History Of EPRP*. Washington D.C.: EPRP. Tilgjengelig fra <http://www.eprp.org/about.html> [lastet ned 30. september 2013]

Respons **Etiopia: EPRP – Ethiopian People's Revolutionary Party**

- Gilkes, P. (2005). Ethiopian People's Revolutionary Party. I: Uhlig, S. (Red.), *Encyclopaedia Aethiopia* (Vol. 2). Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, s. 432-433.
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2010, 24. mars). *One hundred ways of Putting Pressure*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <http://www.hrw.org/en/node/89126/section/2> [lastet ned 1. oktober 2013]
- HRW (2013). *Human Rights in Ethiopia*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <http://www.hrw.org/africa/ethiopia> [lastet ned 1. oktober 2013]
- International Crisis Group (2013). *EPRP-Ethiopia*. Brussel: International Crisis Group. Tilgjengelig fra <http://www.crisisgroup.org/en/Search%20Results.aspx?keywords=EPRP+Ethiopia> [lastet ned 2. oktober 2013]
- Kifle, E. (2007a, 10. oktober). EPRP leadership in turmoil. *Ethiopian Review*. Tilgjengelig fra <http://www.ethiopianreview.us/1304> [lastet ned 30. september 2013]
- Kifle, E. (2007b, 5. november). Democratic EPRP vs. Reactionary EPRP. *Ethiopian Review*. Tilgjengelig fra <http://www.ethiopianreview.us/1439> [lastet ned 30. september 2013]
- Markakis, J. (1987). *National and class conflict in the Horn of Africa*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Pausewang, Tronvoll & Aalen (2002). *Ethiopia since the Derg. A decade of Democratic Pretension and Performance*. London & New York: Zed Books.
- U.S. Department of State (2010, 11. mars). *2009 Human Rights Reports: Ethiopia*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2009/af/135953.htm> [lastet ned 1. oktober 2013]
- U.S. Department of State (2013, 19.april). *2012 Human Rights Reports: Ethiopia*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/2012/af/204120.htm> [lastet ned 1. oktober 2013]

Muntlige kilder

- Diplomatisk kilde 1. Samtale i Etiopia september 2013.
- Diplomatisk kilde 2. Samtale Etiopia september 2013.
- EPRPs ledelse. Samtale i Oslo mars 2011.
- EPRP. E-post 16. mars 2011.
- Politisk aktivist 1. Samtale Etiopia september 2013.
- Politisk aktivist 2. Samtale i Etiopia september 2013.
- Etiopia-ekspert 1. Samtale i Oslo mars 2011.
- Etiopia-ekspert 2. Samtale i Oslo januar 2008.
- Etiopisk opposisjonspolitiker. Samtale mars 2011.
- Etiopisk leder og oromo. Samtale i Etiopia september 2013.
- Vestlig diplomatisk kilde. E-post mars 2011.

© Landinfo 2013

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.